

К 792/Д 87

1200000868701

ДРАМАТИЧЕН ТЕАТЪР

САВА ОГНЯНОВ

РУСЕ

K 761

K $\frac{492}{288}$

ЯКОВ СЕГЕЛ

ВИНАТИ ЗАСМЯН!

постави се за първи път у нас

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868701

1147919

СПЕКТАКЪЛЪТ Е ПОСВЕТЕН НА СЛАВНАТА 30-
ГОДИШНИНА ОТ ПОБЕДАТА НАД ФАШИСТКА
ГЕРМАНИЯ

превод и постановка

СЛАВИ ШКАРОВ

сценография

ВИОЛЕТА РУСЕВА

музиката подбра

ИВАНКА БЕНЧЕВА

премиера на 8 май 1975 година

На братских могилах

На братских могилах не ставят крестов

И в доме на них не рыдают.

К ним кто-то приносит букеты цветов

И вечный огонь зажигает.

Здесь раньше вставала земля на дыбы,

А ныне — гранитные плиты.

Здесь нет ни одной персональной судьбой —

Все судьбы в единую слиты.

Но в вечном огне, видишь, вспыхнул фонтан:

Горящие русские хаты,

Горящий Смоленск и горящий Рейхстаг,

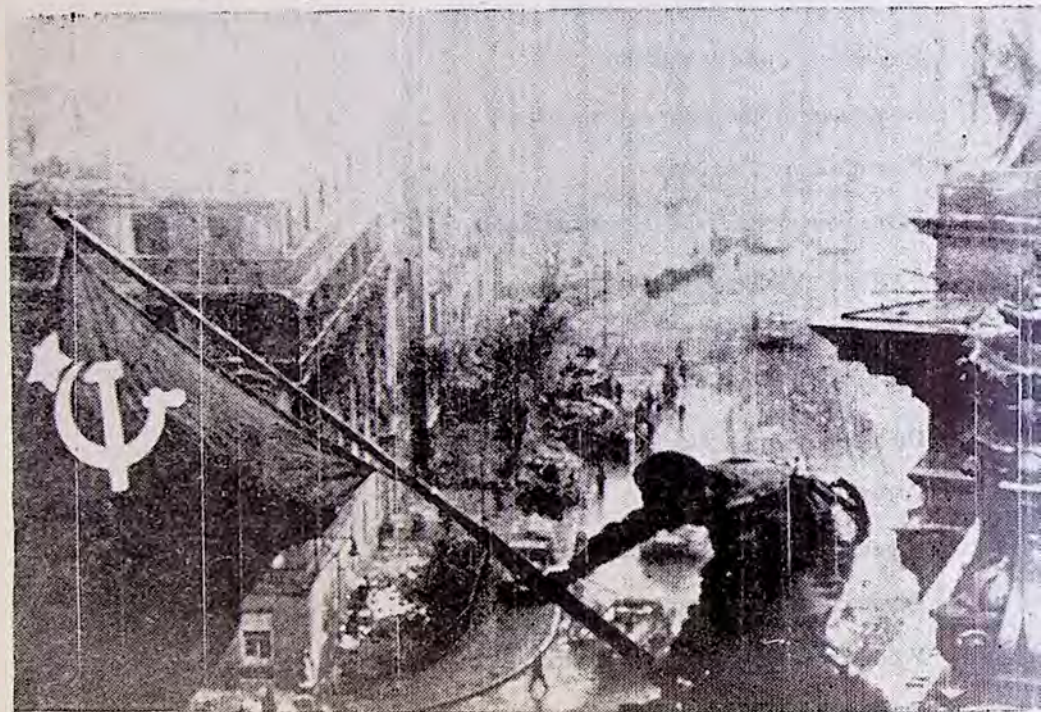
Горящее сердце солдата.

У братских могил нет заплаканных жен.

Сюда ходят люди покрепче.

На братских могилах не ставят крестов,

но разве от этого легче?

ЗНАМЕТО НА ПОБЕДАТА СЕ ВЕЕ НАД ФАШИСТКИЯ РАЙХСТАГ.

действащи лица

МИША ЗЕЛКИН	АНГЕЛ АНГЕЛОВ
МАЙКАТА	ИАНА ДЕЯНОВА
ПЪРВИ ЛЕКАР	ЕЛЕНА ДАНЧЕНКО
ВТОРИ ЛЕКАР, в пределите на привлекателността	ЕВА ВОЛИЦЕР
ПОДПОЛКОВНИК, професор, председател на медицинската комисия	АНДРЕИ МЕДНИКАРОВ
ДОМАКИНКАТА ДУСЯ, необятна красавица	МАРИНА ПРАШАНОВА
КЛАВА, регулировчик	АНТОАНЕТА КРЪСТЕВА
СЕРЖАНТ-БОГАТИР	КЛИМЕНТ МИХАЙЛОВ
ВАСЯ ЕРМОЛАЕВ	НИКОЛАИ АНГЕЛОВ
ОКСАНА СТАДНЮК	ЖИВКА ПЕНЕВА
НИНА ЛУНИНА	ИВАНКА БЕНЧЕВА
ШАДРИН, Иван Тимофеевич, радиостът, който чу за победата	БОЖИДАР МАНЕВ
СТЕПАН ГОРЕЛОВ	ТРАЙКО НАЧЕВ
КАРАЕВ	ДИМИТЪР ЙОРДАНОВ
ГЕНЕРАЛ	ВИКТОР ДАНЧЕНКО
ФОТОГРАФ, бивш руснак	МИНКО МИНКОВ
ШРЬОДЕР, немски генерал	СИМЕОН ГАНЕВ КОСТА ДИМОВ
МАИОР-НЕМЕЦ, отлично владеещ руски език	ГЕОРГИ СТЕФАНОВ
МЛАД НЕМСКИ ОФИЦЕР	ЛЮБОМИР МИРЧЕВ
МОТОЦИКЛЕТИСТ	ВАСИЛ АНТОВ

място на действието — Австрия, Чехословакия,

май 1945 година.

АВТОРЪТ ЯКОВ СЕГЕЛ

е известен съветски режисьор и драматург. Роден на 10 март 1923 година, той е член на Комунистическата партия от 1945, заслужил деятел на изкуствата на РСФСР от 1965 г.

През 1954 г. завършва режисьорския факултет при Висшия държавен институт за кинематография (ВГИК), в класа на Сергей Герасимов. През 1936 г. е играл ролята на Роберт Грант във филма „Децата на капитан Грант“. Първа режисьорска и сценарна работа на Сегел е филмът „Паника“, 1955, по А. П. Чехов, осъществен съвместно с Василий Ордински. После Сегел написва сценария за комедията „Тайната на хубостта“, 1955. Заедно с Л. Кулиджанов и С. Гарбузов написва сценария и поставя съвместно с Лев Кулиджанов филма „Това се случи така...“, 1956. Във филма достоверно е предадена атмосферата на труда и бита на първите покорители на целините. Втората съвместна работа на Сегел с Кулиджанов е филмът „Домът, в който живея“, 1957. Камерната зарисовка от живота на обитателите в един от московските домове се издига във филма до обобщаващ разказ за душевната красота на съветските хора, преминали суровите изпитания на Великата Отечествена война.

През 1959 г. Сегел поставя филма „Първият ден на мира“, рецензиран като своеобразен паметник на бойните другари, дали живота си за Родината в последните часове на Отечествената война. Радостното усещане за близката победа се съчетава в него с тържествено-скръбни нотки. Със светла юношеска романтика е пропит филмът „Сбогом, гълъби“, 1961, за юношите, достигнали онази неуловима граница, която отделя детството от ранната младост. Развълнуваното лирично настроение, с което се отличава творчеството на Яков Сегел, придава на неговите филми поетично звучене.

Други филми: „Тече Волга“, „Сивата болест“, „Събудете Мухин“. Писесата „ВИНАГИ ЗАСМЯН!“ е първото драматургично произведение на Сегел, предназначено за театралната сцена. То се появява в навечерието на 30-годишнината от 9 май 1945, за да ни напомни още веднъж незабравимия пример на героите от Великата Отечествена война.

МАРШАЛ ЖУКОВ ПОДПИСВА КАПИТУЛАЦИЯТА НА ГЕРМАНИЯ.

ПОБЕДЕНИТЕ ЗНАМЕНА НА ХИТЛЕРОВАТА АРМИЯ
ПРЕД СТЕНИТЕ НА МОСКОВСКИЯ КРЕМЪЛ.

МОСКВА, девети май хиляда деветстотин
четиридесет и пета година

2 часа и 10 минути.

„Внимание! Говори Москва...“

Германия капитулира!

Победа!...

3 часа.

В киностудията „Мосфилм“ правеха нощни снимки на филма „Адмирал Нахимов“. Разнесе се вестта за капитулацията на Германия. Стихийно възникна митинг. Развълнувана реч държа режисьорът на филма Всеволод Пудовкин.

5 часа.

С първите лъчи на пролетното слънце кинооператорите излязоха на улицата. От вратата на студията излизаха кола след кола. В 5 часа сутринта операторът А. Глен сне на Червения площад тъпна хора, които се прегръщаха. Операторите Б. Макасеев и М. Оцеп също прекараха онова забележително утро край древните стени на Кремъл.

7 часа.

Особена атмосфера на развълнувано очакване цари в този час в ателието на „Прозорците на ТАСС“. И ето прозвучават думите на историческото съобщение за безусловната капитулация на Германия. Дойде време да се направят последните военни плакати — за Деня на великата победа.

11 часа и 30 минути.

Нашият сътрудник завари Н. Смирнов-Соколски да работи над новия фейлетон „Здравейте, скъпи другари!“, посветен на великата победа.

12 часа.

Артистите от Московския художествен театър са се събрали във фойето. Говори Н. Хмельов:

— Какво огромно щастие, каква огромна радост ни споходи. Ние чакахме този ден и все пак сега, когато той дойде, аз нямам думи, с които да определя нашето вътрешно състояние.

14 часа.

Колективът на театър „Вахтангов“ се е събрал в двора на възкръсващото из развалините здание, което още в началото на войната бе разрушено от фашистка бомба.

14 часа и 15 минути.

Празнично украсена сцена. Портал, обвит с гирлянди зелени клончета. В залата е колективът на Камерния театър. Голяма и вълнуваща реч държи А. Таиров.

... Изказва се Нина Корнеева, една от най-младите всред при съествуващите на този митинг.

— Трябва да съумеем да запазим завинаги в сърцето си, в живота, в труда ето това наше днешно щастие, тържеството на победата, духовния си подем. . .

15 часа.

Художественият ръководител на Държавния ансамбъл за танци на Съветския съюз Игор Мойсеев се готви за вечерния спектакъл.

— Нашият ансамбъл — казва И. Мойсеев, — в най-близко време ще покаже премиерата „Танци на славянските народи“. Тази нова работа ние посвещаваме на победата на Червената армия над хитлерова Германия.

18 часа.

250 естрадни артисти излизат в този час с програми по площадите на столицата.

19 часа.

На Театралния площад пристига син автобус. Той докарва артистите от Държавния джаз-оркестър на РСФСР. Бързо се прави естрада от четири камиона. Чуват се гласове:

— Пристигна Утьосов!

Около естрадата тълпата зрители расте.

19 часа и 30 минути.

В обикновения час започват представленията в столичните театри. Преди вдигането на завесата във всички театри се изпълнява Държавният химн на Съветския Съюз.

21 часа и 50 минути.

Обявена е заповед на Върховния Главнокомандуващ на войските от Червената армия и Военноморския флот за победоносния край на Великата Отечествена война.

22 часа.

В МХАТ — антракт между трето и четвърто действие. Зрителите излизат на улицата, задръстват входа на Художествения театър. Мощен грохот от първия залп на 1000 оръдия разтърсва въздуха.

23 часа и 45 минути.

Представленията завършват. Но хората не си разотиват по домовете. Те изпълват яркo осветените площади на столицата. Пее тържествуваша Москва. . .

Герой на Съветския съюз, полковник
от авиацията И. ГРОМОВ:

На фронта актьорите бяха желани винаги и навсякъде. Помня, как се появяваха те на полевите аеродруми, как поляната отведнъж ставаше зрителина зала, а зенитните оръдия и замаскираните самолети — своеобразен суров декор. Летците, още неохладнели от въздушните схватки, жадно се отдаваха на пленителната сила на изкуството. Във всяка секунда можеше да се раздаде команда, и зрители, напуснали „залата“, трябваха да се намерят високо във въздуха.

Не всички от тях успяваха да се върнат и да догледат прекъснатия от тревогата концерт. Но аз знаех: тези срещи, тези минути ги правеха по-силни, защото изкуството, към което те се докосваха всред постоянните опасности на войната, всред безсънните нощи, тревоги и грижи, озаряваше душите им с усещане за прекрасното, правеше по-реални идеалите, за които се биеше народът, армията, усилваше омразата към врага, нападнал нашата земя.

Не мога да забравя с какъв самоотвержен творчески порив вече съвсем болният Остужев се готвеше да ни изпълни монолога на Скъперника-рицар и с какъв темперамент и изразителност ни го поднесе.

Навярно артистите никога не са усещали толкова остро нуждата на хората от изкуство. А хората никога толкова остро не се нуждаеха от изкуство. И ако кажа, че тази дружба е скрепена с кръв, това няма да бъдат гръмки слова. Такова беше фронтовото ежедневие.

Народната артистка на СССР

АЛА ТАРАСОВА:

Пътят ни докара до голяма земянка — командния пункт на полковния командир. Тук трябваше да дадем концерт. Естествено за никаква естрада и не можеше да става дума. Командирът на разузнавачите смутено се извини и помоли да дадем два концерта тъй като земянката не може да събере всички заедно. Ние охотно се съгласихме.

Малка почивка след първото изпълнение и ние сме готови да започнем за втората смяна зрители. Но какво е това? Двете първи скамейки в салона са празни. Оказва се, че още не са се върнали от разузнаване два екипажа и затова са ми оставени места. И ние ги чакаме. Ето един след друг долитат самолетите и след докладите за изпълненото бойно задание, летците уморени, в пълно снаряжение и с шлемове заемат оставените за тях места.

Радвахме се като виждахме как по техните обветрени лица се появяваха усмивки, а „отсъстващите“ очи пламваха с интерес.

Много години минаха оттогава, но не се заличават в паметта срещите със зрителите-фронтовици, душевните разговори за бъдещето, за живота без война; незабравимо е онова чувство на дълбоко удовлетворение, което ние, артистите от Московския художествен театър изпитахме, когато разбрахме необходимостта от нашето изкуство дори и в онези тежки за Родината години и когато взехме скромно участие в решаването на великата задача — разгрома на врага.

П И С М О о т е д н а м а й к а

„Пише ви майка на загинал войн в България. Сега аз съм на осемдесет години. Вече не мога да чета, но през всичкото време слушам радио. Нашата родина, всички социалистически страни, цялото прогресивно човечество се готвят тържествено да отбележат великата дата — тридесет години от Победата над фашистка Германия. Припомнят си тежките военни години. Хората помнят и почитат паметта на загиналите воини, чествуват ветераните и героите от Отечествена война.

По време на войната по фронтовете бяха тримата ми синове и мъжът ми. Най-големият син изчезна безследно край Смоленск. Мъжът ми стигна до Берлин и се върна с победа у дома. Най-младият ми син се върна ранен от войната, той участва в разгрома на японските милитаристи. Средният ми син Тушков, Александър Георгиевич, роден през 1924 г., загина през 1944 година. Това е станало в България (военна поща 06640 Б). По това време той беше на 21 години. Аз ви изпращам копие от известието от 13 октомври 1944 година. Той бил тежко ранен и умрял от раните си на 11 септември 1944 година. Погребан бил с военни почести в гроб номер 1 в село Синерново, на 30 километра южно от град Силистра, в България. От разказите на хора, които са били в България, аз знам, че българският народ свято тачи паметта на съветските воини, които са отдали своя живот за честта и независимостта на нашата и вашата родина.

На мене може би не ми остава много да живея. Аз съм майка. И ми се иска да узная запазен ли е този гроб, как изглежда? Ако можете, опишете. А ако можете, изпратете фотография. А навярно някои от старите хора помнят събитията от онова време. Напишете ми. Аз много ще чакам вашия отговор. Горещо ви приветствувам, мои български братя. Адресът ми е: „СССР, Иркутская област, Уст-Ординский Бурятский национальный округ, Рабочий Поселок Уст-Ординский, улица Ватутина, дом № 66, квартира 15 — Тушкова Александра Андреевна.“

из ОТГОВОРА

на писателя Стефан Поптонев

... На тридесет километра южно от Силистра се намира село Межден, където наистина е погребан незнаен съветски войник с петолъчка на кепето и наистина на 11 септември 1944 г.

Аз отидох на място, в самото село. И още от първите разменени думи стана ясно, че в писмото си вие сочите едно друго старо име на Межден, което то е носило до 1940 година.

Какво си спомнят хората за онези събития?

Спомнят си, че са приели войниците с петолъчки на кепетата по своите домове, турили са ги на своите трапези, правили си снимки заедно с тях и е било много трудно да се разделят. . . Един от тях е останал тука, Александра Андреевна, и той е бил вашият син Тушков, Александър Григориевич.

Той е идеал с войниците от североизток, където доскоро са бушували сраженията. В кое от тия сражения, преди да премине нашата българска граница, е бил ранен Тушков Александър Григориевич, не се знае и навярно никога няма да се узнае. Едно е ясно, навярно раните му не са били толкова тежки. Така си спомнят и хората, когато стане дума за ония събития. И е вървял с войските, отседнал е заедно с тях в сегашното село Межден, където раните му се инфектирали. Не знам защо, но ми се струва, че той не е мислил за смъртта, иначе би останал да се лекува в някоя от полевите болници. . .

Той е останал завинаги тука, като житно зърно, засято в тая земя. . . Намерихме лесно гроба на незнайния съветски войник, защото тука никога не се е налагало да го търсят. Трева и бурен не е заглушавала малката могила. Към нея винаги е имало пътека. . .

Старото селско гробище е било преместено другаде, но гробът на незнайния войник с петолъчка на кепето си остава тук, на това място, което се превръща в малък селски парк. Вашият син остава при живите. При пионерите и комсомолците. При влюбените и при майките.

... Хората ми казаха, че преди година се пуснал слух — дошла майката на незнайния войник и цялото село се струпало на рейсовата спирка. Не сте пристигнали, слухът си е останал само слух. Но и сега хората казват — помниш ли, когато дойде майката на незнайния войник? . . .

представлението се води от
КЮРАНА ПЕНЕВА

текста следи
АНТОАНЕТА ПАНАЙОТОВА

Художник-изпълнител — Димитър Гилев. Зав. техн. и проектантско бюро — Петър Гузелски. Ръководител организация и реклама — Надежда Ванева. Ръководители художествено осветление — Георги Харалампиев и Димитър Ников. Звуково оформление — Цвятко Ячев. Театър-майстори — Кънчо Начев и Здравко Владимирев. Тапицерско ателие — Йордан Петров. Завеждащ театрален реквизит — Васил Сапунджиев. Шивашко ателие — Каролина Димитрова, Слави Николов. Железарско ателие — Георги Петков. Дърводелско ателие — Нено Ненов. Грим и перуки — Станой Станоев. Гинка Ангелова. Завеждащ театрален гардероб — Стоянка Пайденова.

Материалите в програмата са взети от „Кинословарь“, т. 2, Москва, 1970, „Советское искусство“, 1945, 10 май, сборник „Талант и мужество“, Москва, 1967, в-к „Литературен фронт“, бр. 16 от 17 април 1975 г., София.

Редакция и уредба на програмата
ВАСИЛЕН ВАСЕВ

